

Szanowny Pan
Grzegorz Tobiszowski
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu ds. restrukturyzacji
górnictwa węgla kamiennego
Ministerstwo Energii
Plac Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

dot. uwag do projektu ustawy zmieniającej ustawę o systemie monitorowania jakości paliw oraz projekty 3 rozporządzeń dot. jakości paliw Projektu z dnia 27.01.2017 r. wersja 1.2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ENERGII z dnia ...2017 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych

Szanowny Panie Ministrze,

Przeprowadzona analiza projektu ustawy zmieniającej ustawę o systemie monitorowania jakości paliw oraz projektów 3 rozporządzeń dot. jakości paliw, zwłaszcza Projektu z dnia 27.01.2017 r. wersja 1.2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ENERGII z dnia ...2017 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych wraz z Załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia....(poz...) WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA PALIW STAŁYCH wykazuje, że treść tego dokumentu jest taka sama jak Projektu z dnia 14.07.2015 r. wersja 2.9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia ...2015 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych wraz z Załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia....(poz...) WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA PALIW STAŁYCH. Jediną różnicą jest treść artykułu 2 w Rozporządzeniu Ministra Energii z dnia ...2017 r.:

- w projekcie z 14.07.2015 r. jego treść była: „§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia”
- w projekcie 27.01.2017 r. jego treść brzmi: „§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia”.

W trakcie prac nad projektem z 14.07.2015 r. Polska Izba Ekologii, podobnie jak i inne środowiska zgłosiło wiele zasadniczych uwag, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności doprecyzowania przepisów/wymagań dla paliw stałych stosowanych w sektorze komunalno-bytowym, jako narzędzia dla realizowanych przedsięwzięć programów ograniczania niskiej emisji z wykorzystaniem nowoczesnych urządzeń grzewczych na paliwa stałe. Nie zostały one wówczas uwzględnione,

(<https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//503/12268453/12272281/12272285/dokument156265.pdf>
<https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//503/12268453/12272281/12272285/dokument156265.pdf>).

Jako podstawę projektu ustawy zmieniającej ustawę o systemie monitorowania jakości paliw oraz projektów 3 rozporządzeń przywołany został przepis art. 3a ust. 2 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2016 r. poz. 1928 i 1948: *Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe dla paliw stałych, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.*

Uważamy, że w obecnym stanie jakości powietrza, wynikającym m. innymi ze spalania paliw stałych w sektorze komunalno-bytowym, winien być uwzględniony także ust. 1.: *Paliwa stałe wprowadzane do obrotu powinny spełniać wymagania jakościowe określone dla tego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów.*

W uzasadnieniu do projektów uregulowań stwierdza się, że zasadniczy cele ich wprowadzenia oraz oczekiwanym efektem *będzie monitorowanie i kontrolowanie jakości paliw stałych, zgodnych ze stanem wiedzy technicznej oraz doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych. Kolejnym efektem proponowanego rozwiązania będzie uporządkowanie rynku paliw stałych i umożliwienie konsumentom uzyskania informacji na temat jakości sprzedawanego paliwa w oparciu o obligatoryjne posiadanie przez producentów charakterystyki jakościowej przekazywanych do obrotu paliw stałych.* W uzasadnieniu do projektowanego rozporządzenia stwierdza się także, że ma ono określać „wymagania jakościowe dla paliw stałych przeznaczonych do stosowania zarówno w energetyce zawodowej i przemysłowej, jak i przez drobnych odbiorców tworzących sektor komunalno-bytowy”. Można więc oczekiwać, że projektowane rozporządzenie ma także być stymulatorem działań na rzecz ograniczania niskiej emisji powodowanej spalaniem paliw stałych w sektorze komunalno-bytowym. Niestety brak doprecyzowania w nim paliw stałych dla sektora komunalno-bytowego, indywidualnych gospodarstw domowych (moc cieplna urządzeń grzewczych poniżej 50kW/1MW), ich jakości, nie zapewnia możliwości wykorzystania tych uregulowań w prowadzonych programach poprawy jakości powietrza na poziomie samorządowym, zgodnie z przepisami tzw. *Ustawy antysmogowej* (10. Ustawa z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska, Dz. U. z 2015 r. poz. 1593; <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2015/1593>)

Brak w rozporządzeniu stałych biopaliw staje także w sprzeczności zarówno z przepisem ust. 2 w/w ustawy, jak i procedowanym projektem *Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia... 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwa stałe, projekt 2017/01/1* (o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW), (<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12290459/katalog/12381966#12381966>). W Załączniku do w/w projektu rozporządzenia, jako paliwa stałe rozróżnia się, jako paliwa stałe, paliwa kopalne (węgiel kamienny, węgiel brunatny, koks, antracyt), paliwa biogeniczne (połana drewna, zrębki, brykiety, pellet drzewny, biomasa nieдрzewna).

Mając powyższe na uwadze, ponownie zwracamy uwagę na konieczność dokonania weryfikacji projektów rozporządzeń, ze szczególnym uwzględnieniem paliw stałych stosowanych w sektorze komunalno-bytowego, w instalacjach spalania o mocy poniżej 1MW, w tym:

- uwzględnienia nie tylko paliw stałych wymienionych w art. 2.1. ust.4a i b): węgiel kamienny, brykiety, pelety zawierające co najmniej 90% węgla kamiennego, muły węglowe oraz flotokoncentraty, paliwo stałe otrzymywane w procesie przeróbki termicznej węgla kamiennego w temperaturze powyżej 450°C, ale także stałych paliw odnawialnych, zwłaszcza pochodzenia drzewnego (polana, pellet, brykiet). Nie powinien być także pomijany węgiel brunatny, który nieuwzględniony w rozporządzeniu nie będzie podlegał nadzorowi na rynku, a przecież jest stosowany jako paliwo stałe;
- całkowitego wyeliminowania z obrotu rynkowego flotokoncentratów i mułów; pozostawienie tych poza – sortymentowych produktów przeróbki węgla kamiennego może powodować ich „przenikanie” do indywidualne gospodarstwa domowe;
- usunięcia wymagań parametrów procesowych otrzymywania paliw; wymagania jakościowe dla paliw stałych otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla kamiennego nie powinny zawierać warunku temperatury przeprowadzenia procesu (jest 450°C). Jakość produktów nie jest określana parametrami procesu ich otrzymywania. Ponadto parametry jakościowe tego uszlachetnionego stałego paliwa kopalnego powinny być wyższe w porównaniu do uśrednionej jakości węgla w sortymencie grubym (np. wartość opałowa min. 26/28 MJ/kg, zawartość popiołu na poziomie <12/10%, siarki <0,8%, zawartość części lotnych 15%);
- wprowadzenia definicji paliwa kwalifikowanego (kopalnego i biogenne/stałego biopaliwa – pellet drzewny, brykiet) dla urządzeń grzewczych o mocy cieplnej niższej i równej 500kW (<1MW), np. paliwo stałe o określonych parametrach jakościowych, posiadających certyfikat autoryzacji wydany przez laboratoria posiadające akredytowane w PCA przedmiotowym zakresie. Parametry jakościowe takiego paliwa winny uwzględniać wymagania techniczno-technologiczne efektywnych energetycznie i ekologicznie kotłów na paliwa stałe, zarówno z ręcznym, jak i automatycznym poawaniem.
- wprowadzenia dodatkowych wymagań dla paliwa kwalifikowanego o uziarnieniu 5-25 mm, przeznaczonego dla kotłów z automatycznym podawaniem paliwa o mocy do 50kW. Takie paliwo jest obecnie stosowane w nowoczesnych automatycznych kotłach z palnikiem retortowym, charakteryzujących się parametrami jakościowymi spełniającymi wymagania energetyczno-emisyjne najwyższej klasy normy PN-EN 303-5:2012 czy Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189, zawarte w ich dokumentach DTR. Parametry tego paliwa to: $A^r < 7/8\%$; $S_t^d < 0,8\%$; $Q_i^d < 28$ MJ/kg; $RI > 10$, $W_t^r < 15\%$, udział nadziarna i podziarna <5%. Podobnie winno się rozważyć wprowadzenie paliwa kwalifikowanego także dla kotłów z ręcznym podawaniem paliwa o wymiarze ziarna 25 – 80 mm (orzech I, orzech II). Wieloletnie działania (od około 1997 roku) niektórych producentów sortymentów węglowych dla sektora komunalno-bytowego, zwłaszcza KHW SA i Katowickiego Węgla Sp. z o.o., zaowocowały dostępnością na rynku takich paliw. W projekcie Rozporządzenia nie wykorzystano tych osiągnięć.

Resumując, proponuje się rozważyć szczególne rozróżnienie paliw stałych dla sektora mieszkaniowego, kwalifikowanych stałych paliw, autoryzowanych (kopalnych i biogennych) dla kotłów/urządzeń grzewczych o mocy cieplnej do 50 kW/500 kW (zgodnie z planowanym Rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia... 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na

paliwa stałe, projekt 2017/01/1) lub do 1MW. Wiązałoby się to z wprowadzenie odpowiedniego systemu autoryzacji paliw stałych przeznaczonych do sektora komunalno-bytowego, a przynajmniej do indywidualnych gospodarstw domowych wprowadzanych na rynek/dostępnych na rynku. Parametry takiego paliwa winny uwzględniać wymagania jakościowe stawiane paliwom kopalnym zawarte w dokumentach (DTR) kotłów/urządzeń grzewczych na paliwa stałe, małej mocy, wprowadzanych na rynek/eksploatowanych w sektorze mieszkalnictwa. Umożliwiłoby to kontrolę stosowanego paliwa u konsumenta, np. przez odpowiednie służby – kominiarskie, straż miejską. Winny być one potwierdzone przez laboratoria akredytowane w PCA, w tym zakresie. Przykładem takiego systemu jest procedura autoryzacji paliw stosowana w Wielkiej Brytanii dla stref niskoemisyjnych (, dla którego niezbędne byłoby powołanie centrum autoryzacji paliwa stałego na poziomie centralnej administracji rządowej.

W naszej ocenie projekt ustawy zmieniającej ustawę o systemie monitorowania jakości paliw wraz projektami 3 rozporządzeń, zwłaszcza ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ENERGII z dnia ...2017 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych wraz z Załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia...(poz...) WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA PALIW STAŁYCH, wymaga zweryfikowania. Pozostawienie go w aktualnej formie nie przyniesie oczekiwanych efektów, zwłaszcza w odniesieniu do *uporządkowania rynku paliw stałych i umożliwienia konsumentom uzyskania informacji na temat jakości sprzedawanego paliwa w oparciu o obligatoryjne posiadanie przez producentów charakterystyki jakościowej przekazywanych do obrotu paliw stałych*. Mamy nadzieję, że nasze sugestie zostaną wzięte pod uwagę, że obecny etap konsultacji stanowi zasadniczy krok do przygotowania uregulowań rynku paliw stałych dla sektora komunalno-bytowego, satysfakcjonujących pod względem środowiskowym, społecznym, ale także i ekonomicznym.

Z wyrazami szacunku

Prezes Zarządu PIE

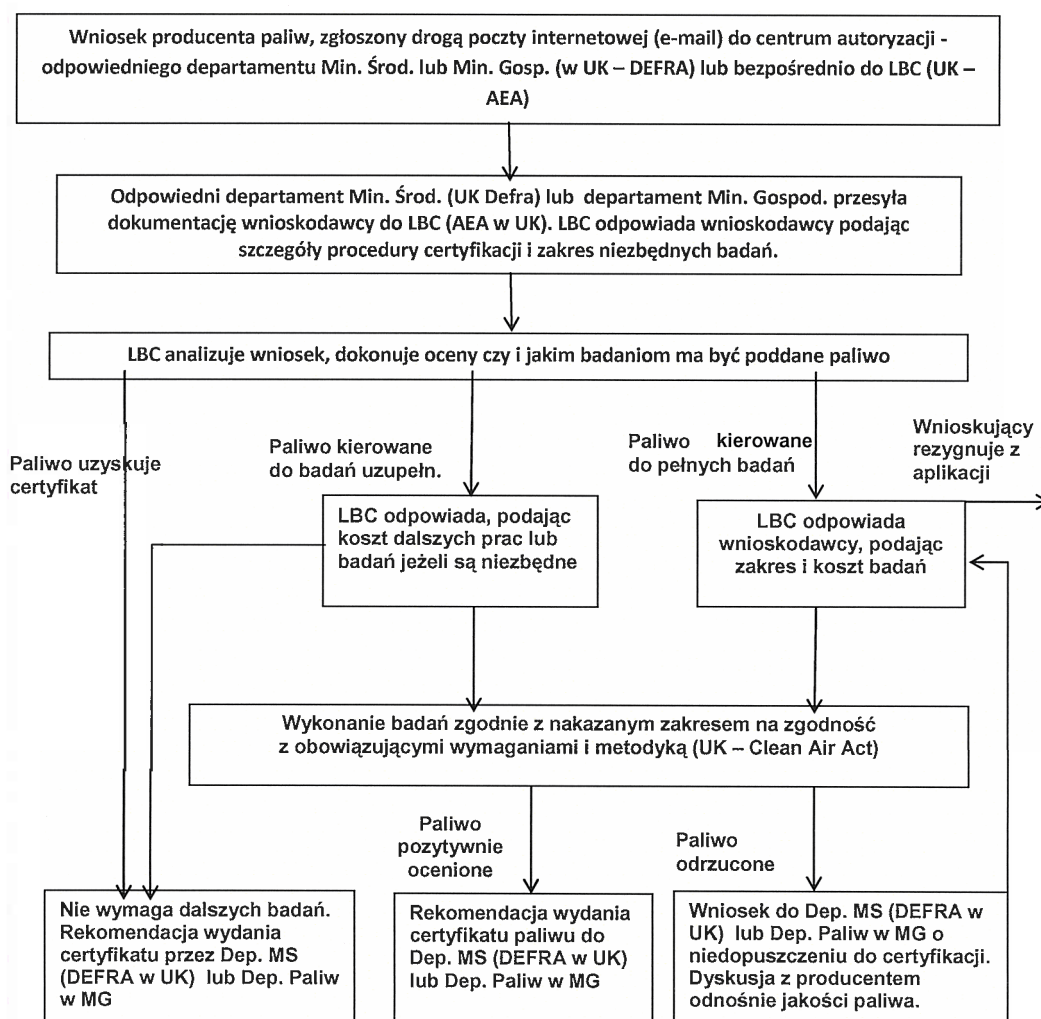
Grzegorz Pasieka

Załącznik 1.: Propozycja systemu nadzoru nad paliwami stałymi dla sektora mieszkaniowego

Kopie: PIE a/a

Załącznik 1. Propozycja systemu nadzoru nad paliwami stałymi dla sektora mieszkaniowego

Dla ograniczenia emisji z instalacji spalania paliw stałych małej mocy (<1MW) niezbędne jest wprowadzenie nadzoru nad ich obrotem i stosowaniem. Każde paliwo stałe nowo wprowadzane na w/w rynek winno podlegać certyfikacji – autoryzacji. Przykładem takiego systemu jest procedura autoryzacji paliw stosowana w Wielkiej Brytanii dla stref niskoemisyjnych (*Application for Fuel Authorisation*) www.defra.gov.uk. Na rysunku 1. przedstawiono przykład takiej procedury. Dla jej realizacji należałoby rozważyć, w ramach której z jednostek administracyjnych na poziomie krajowym można by zorganizować „centrum autoryzacji” (np. ME, MŚ ..).

Rys.1 Przykład procedury uzyskiwania autoryzacji dla paliwa (opracowanie autorskie w K. Kubica, R. Kubica; Ocena możliwości ograniczenia emisji pyłu oraz związanych z nim zanieczyszczeń ze spalania paliw stałych w instalacjach o mocy poniżej 50MW, Ekspertyza 3, IOŚ PIB, listopad 2014 r. na podstawie: *Application for Fuel Authorisation* <https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-environment-food-ruralaffairs>

W Wielkiej Brytanii taką rolę pełni DEFRA – Departament Ochrony Środowiska Rządu Wielkiej Brytanii. Rolę LBC, czyli laboratorium badawczego przeprowadzającego badania paliwa zgłoszonego do certyfikacji, powinno pełnić laboratorium posiadające status laboratorium akredytowanego przez PCA (Polskie Centrum Akredytacji, w Polsce np. IChPW, GIG, itd.).